

Sprawozdanie z zebrania sprawozdawczo-wyborczego
Zespołu Pedagogiki Społecznej przy Komitecie Nauk Pedagogicznych
Polskiej Akademii Nauk
Warszawa, 26 stycznia 2016 r.

Dnia 26 stycznia 2016 roku w Wyższej Szkole Nauk Społecznych „Pedagogium” odbyło się zebranie Zespołu Pedagogiki Społecznej przy Komitecie Nauk Pedagogicznych PAN. Spotkanie miało charakter sprawozdawczy, podsumowujący i zamykający czwartą kadencję pracy Zespołu oraz wyborczy, gdyż miało na celu wyłonienie nowych władz Zespołu. Uroczyste rozpoczęcie części wspólnej pracy Zespołów zainaugurowali prof. dr hab. Tadeusz Pilch, przewodniczący Zespołu Pedagogiki Społecznej oraz prof. dr hab. Marek Konopczyński reprezentujący Zespół Pedagogiki Resocjalizacyjnej. Następnie rozpoczęto odrębne obrady.

Na przewodniczącą zebrania Zespołu Pedagogiki Społecznej wybrano prof. dr hab. Ewę Syrek, która poprosiła prof. Tadeusza Pilcha o przedstawienie sprawozdania z poprzedniej kadencji pracy Zespołu. Profesor omówił instytucjonalny rozwój pedagogiki społecznej w Polsce, ukazał aktualność poglądów klasyków tej dyscypliny, m.in. Heleny Radlińskiej, Ryszarda Wroczyńskiego oraz Aleksandra Kamińskiego, podkreślił też intensywność prac naukowo-badawczych ośrodków pedagogiki społecznej podczas ostatnich lat. Wyraził pogląd, iż wyrazem swoistej „ekspansji” pedagogów społecznych w latach 90. XX w. i w późniejszym okresie jest istnienie w kraju 12 katedr i 9 zakładów pedagogiki społecznej. W wystąpieniu szczegółowo przedstawił działania, którymi zajmował się odchodzący Zarząd. Szczególną uwagę zwrócił na V Zjazd Pedagogów Społecznych, który odbył się w 2013 roku w Jachrance, a jego pokłosiem są dwie publikacje: *Zagrożenia człowieka i idei sprawiedliwości społecznej*, t. 1, pod redakcją Tadeusza Pilcha i Tomasz Sosnowskiego (2013) oraz *Pedagogika społeczna wobec zagrożeń człowieka i idei sprawiedliwości społecznej*, t. 2, pod redakcją Wiolety Danilewicz i Wiesława Theissa (2014).

W czasie minionej kadencji Zespół Pedagogiki Społecznej patronował wielu konferencjom w kraju i zagranicą, promując postawę integracji naszego środowiska. Współpracował z komisjami sejmowymi i organizacjami publicznymi w celu aktywnego udziału w rozwiązywaniu aktualnych problemów społecznych. Swoją działalnością wielokrotnie reagował na wszelkie praktyki, które naruszały „ład i reguły dobrostanu społeczeństwa”. Dowodem tego nurtu działalności Zespołu i jego dotychczasowego Zarządu było wystosowanie listu protestacyjnego wobec „stawiania barier rozwojowych dla przyszłych pokoleń i dla rozwoju cywilizacyjnego naszej ojczyzny” do Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Przedstawienie sprawozdania przewodniczącego Zespołu zainspirowało do dyskusji, podczas której zabrał głos prof. dr hab. Wiesław Theiss. W wypowiedzi dotyczącej kwartalnika „Pedagogika Społeczna”, podkreślił, że źródłem intelektualnym kwartalnika jest właśnie środowisko pedagogów społecznych. Przez wiele lat cały Zespół pracował nad pozycją pisma, które w ostatniej ocenie czasopism naukowych MNiSW uzyskało wysoką lokatę. Prof. dr hab. Barbara Kromolicka wyraziła uznanie wobec dotychczasowej działalności Zespołu, który znakomicie reprezentuje całe środowisko. Z kolei dr hab. prof. UwB Mirosław Sobecki podkreślił, że dewizą działań Zespołu są słowa: „nie pozwólmy zostawić świata takim, jakim jest”, które prof. dr hab. Tadeusz Pilch jako lider Zespołu skutecznie realizował. Prof. dr hab. Andrzej Radziejewicz-Winnicki wyraził swój niepokój wobec powrotu kultury konserwatywnej wobec kultury nowoczesnej. Obowiązkiem pedagogów, w opinii Profesora, niezbędna jest dalsza konsolidacja środowiska oraz wspólnotowa reakcja na „obskurny” globalizm. Głos zabrała także dr hab., prof. UŚ Ewa Jarosz (zastępca Przewodniczącego Zespołu Pedagogiki Społecznej), dziękując Profesorowi Tadeuszowi Pilchowi m.in. za pracę na rzecz integracji środowiska.

W części drugiej zebrania dokonano wyborów nowych władz Zespołu. Przewodniczącą została prof. dr hab. Barbara Smolińska-Theiss. W wystąpieniu, dziękując za powierzone stanowisko, Pani Profesor wyraziła chęć kontynuacji dotychczasowej pracy na rzecz środowiska pedagogów społecznych i pedagogiki społecznej. Stwierdziła m.in.: „Mamy obowiązek monitorowania zmian społecznych; mamy obowiązek szukania pełniejszego obrazu zmiany społecznej. Tożsamość pedagogiki społecznej widzę jako pedagogikę otwartą, mocno osadzoną w przeszłości, która rozumie swój rodowód oraz jest mocno zakorzeniona w teraźniejszości i wychylona ku przyszłości. Nie można budować pedagogiki tylko na diagnozie, lecz trzeba mieć wizję przyszłości. Obywatelstwo należy do nas, kładę więc nacisk na partycypację i budo-

wę zmiany społecznej. Zależy mi też na tym, aby w rzeczywistości społecznej nie wykluczyć rzeczywistości wirtualnej, tego świata, który rządzi się swoimi prawami. Mamy zadanie zwrócenia się w kierunku rzeczywistości wirtualnej”. Ważnym i nie tylko symbolicznym krokiem było przyjęcie – na wniosek B. Smolińskiej-Theiss – przez prof. T. Pilcha funkcji Honorowego przewodniczącego Zespołu Pedagogiki Społecznej PAN.

W dalszej części zebrania dokonano wyboru nowego Prezydium Zespołu, w którego skład weszli: dr hab. prof. UwB Wioleta Danilewicz (Zastępca Przewodniczącej ds. informacji bibliograficznej i publikacji), dr Michał Kwiatkowski (Doradca Przewodniczącej ds. nowych mediów), prof. dr hab. Krystyna Marzec-Holka (Zastępca Przewodniczącej ds. naukowych), dr Anna Odrowąż-Coates (Zastępca Przewodniczącej ds. kształcenia pedagogów społecznych i programów nauczania), prof. dr hab. Jacek Piekarski (Zastępca Przewodniczącej ds. kształcenia pedagogów społecznych i programów nauczania), prof. dr hab. Tadeusz Pilch, Prezes Stowarzyszenia Ruch Pedagogów Społecznie Zaangażowanych, Honorowy przewodniczący Zespołu Pedagogiki Społecznej PAN, dr Aleksandra Sander (Zastępca Przewodniczącej ds. współpracy międzynarodowej), dr hab. Waldemar Segiet (Zastępca Przewodniczącej ds. współpracy międzynarodowej), dr hab. Barbara Skalbania prof. WSP (Zastępca Przewodniczącej ds. współpracy ze środowiskiem andragogów i poradoznawców).

Krystyna Heland-Kurzak

Akademia Pedagogiki Specjalnej w Warszawie

Ruch Pedagogów Społecznie Zaangażowanych

Koleżanki i Koledzy Członkowie-Założyciele

Oto treść decyzji Biura Administracji i Spraw Obywatelskich,
Urzędu Miasta Stołecznego Warszawy

Szanowny Panie,

uprzejmie informuję, że Ruch Pedagogów Społecznie Zaangażowanych będzie mógł rozpocząć swoją działalność od dnia 10 grudnia 2015 r. Organ nadzoru nie ma zastrzeżeń do złożonych dokumentów. Stowarzyszenie będzie wpisane do ewidencji stowarzyszeń zwykłych nadzorowanych przez Prezydenta m.st. Warszawy pod poz. 1493.

Po 10 grudnia 2015 r. będą mogli Państwo wystąpić o zaświadczenie potwierdzające utworzenie stowarzyszenia.

Poniżej przesyłam informację dot. trybu uzyskania zaświadczenia potwierdzającego utworzenie stowarzyszenia zwykłego:

- o zaświadczenie powinien wystąpić przedstawiciel reprezentujący.
- o wydanie zaświadczenia można wystąpić: osobiście/tradycyjną pocztą/ emailowo. W trzecim przypadku proszę wysłać maila na adres s_obywatelskie@um.warszawa.pl (po literze s jest podkreślnik);
- do wniosku/maila należy załączyć potwierdzenie dokonania opłaty skarbowej w wys. 17 zł, wnoszonej na rachunek Dzielnicy Śródmieście m.st. Warszawy 60 1030 1508 0000 0005 5001 0038.

W tytule płatności należy wpisać „Opłata skarbową za wydanie zaświadczenia potwierdzającego istnienie stowarzyszenia zwykłego p.n. ....”;

Przy wniosku składanym drogą elektronicznie – potwierdzenie dokonania opłaty skarbowej winno być potwierdzeniem wygenerowanym elektronicznie.

- zaświadczenie po złożeniu wniosku wraz z potwierdzeniem dokonania opłaty skarbowej wydawane jest zgodnie z Art. 217 § 3 Kodeksu

Postępowania Administracyjnego – bez zbędnej zwłoki, nie później jednak niż w terminie siedmiu dni;

- można wystąpić o większą liczbę zaświadczeń wtedy kwotę 17 zł x ilość zaświadczeń;
- jeżeli chcą Państwo aby zaświadczenie zostało wysłane pocztą, proszę we wniosku wskazać adres (w przypadku braku informacji o formie odbioru zaświadczenie będzie czekało u mnie na odbiór osobisty).

Z zaświadczeniem proszę się udać do Urzędu Statystycznego (ul. 1 sierpnia 21) i wyrobić REGON.

W urzędzie skarbowym właściwym na siedzibę Stowarzyszenia proszę się dowiedzieć o to czy musi Pan wyrabiać NIP dla stowarzyszenia zwykłego.

Jednocześnie w związku ze zmianą ustawy – Prawo o stowarzyszeniach, proszę o kontakt w okolicach lutego/marca 2016 r. – stowarzyszenia zwykłe będą musiały dostosowywać swoje regulaminy do zapisów znowelizowanej ustawy, które zaczną obowiązywać w przyszłym roku.

W razie pytań jestem do dyspozycji.

Pozdrawiam

Paweł Hetmanek

Inspektor

URZĄD M.ST. WARSZAWY

Biuro Administracji i Spraw Obywatelskich (AO)

Wydział Spraw Obywatelskich

Aleje Jerozolimskie 28, pokój 105, 00-024 Warszawa

Zawiadomienie

Podając powyższą informację do publicznej wiadomości członków/założycieli – informuję, że na dzień 29 stycznia 2016 roku zwołujemy zebranie konstytuujące, które wybierze władze stowarzyszenia, przyjmie dokumenty statutowe, określi kierunki działalności. W tym samym dniu i w tych samym czasie odbędzie się zebranie sprawozdawczo-wyborcze Zespołu Pedagogiki Społecznej działającym przy Komitecie Nauk Pedagogicznych PAN. Kierownictwo Zespołu Pedagogów Społecznych KNP PAN i dwaj formalni przedstawiciele reprezentujący Stowarzyszenie Zwykłe pn: Ruch Pedagogów Społecznie Zaanżowanych: Tadeusz Pilch oraz Tomasz Sosnowski uznali, że występuje niemal całkowita tożsamość członkostwa w obu organizacjach. W związku z tym uważamy, że z racji powyższej tożsamości oraz zbieżności programowej obu

organizmów, dla sprawności organizacyjnej i oszczędności wysiłku Pań i Panów członków obu organizacji – przynajmniej początkowa część zebrań konstytutywnych może zostać połączona. W dalszej części obrady obu organizacji mogą być rozdzielone.

Zebranie odbędzie się w dniu 29 stycznia, o godzinie 11.00, w gmachu Wyższej Szkoły Nauk Społecznych „Pedagogium”, ul Marszałkowska 115 (obok pl. Bankowego, naprzeciw Ogrodu Saskiego).

Serdecznie zapraszamy na inauguracyjne zebranie Ruchu Pedagogów Społecznie Zaangażowanych.

Przedstawiciele reprezentujący:

Prof. Tadeusz Pilch, Dr Tomasz Sosnowski

Cele i środki działania Stowarzyszenia RPSZ

Celem działania Stowarzyszenia jest upowszechnianie i umacnianie zasad sprawiedliwości społecznej, humanitarnych wartości życia społecznego oraz wpływanie na przyjazne ludziom i pożyteczne dla kraju kierunki rozwoju społecznego, politycznego i gospodarczego.

Stowarzyszenie realizuje swoje cele poprzez:

- a) Indywidualne zaangażowanie członków we wszelkie lokalne działania mające na celu podwyższenie jakości życia, kultury stosunków międzyludzkich, doskonalenia działalności instytucji życia publicznego.
- b) Zbiorowe pobudzanie i organizowanie postaw i akcji obywatelskich, nakierowane na dobro społeczności lokalnej. Podejmowanie inicjatyw wspomagających pożądane procesy wychowawcze służące rozwojowi dzieci i młodzieży. Tworzenie podstaw i reguł działania społeczeństwa obywatelskiego.
- c) Ogólnokrajowe podejmowanie badań, analiz i diagnozowanie wszelkich zjawisk zagrażających człowiekowi, zbiorowościom i wartościom, które są cenione przez społeczeństwo i służą dobru publicznemu, a mogą być zagrożone lub niedostatecznie chronione przez organy państwa, służby publiczne lub patologiczne funkcjonowanie nieformalnych instytucji, sił i zachowań.

Przypomnieć pragniemy, że inicjatywa utworzenia Ruchu Pedagogów Społecznie Zaangażowanych zrodziła się z naszego przekonania, że polityka naszego kraju znajduje się w stanie głębokiego kryzysu. Że przyjęty model rozwoju dotknięty jest dysfunkcyjnością i cechami antyhumanizmu. Że jedynym lekarstwem na schorzenia polityki społecznej państwa i jego organów jest stworzenie społeczeństwa obywatelskiego, ponieważ kolejne zmiany ekip

politycznych, niezależnie od ich proveniencji ideowych, tylko pogłębiają zjawiska dysfunkcjonalności i patologii.

Nasze przekonania i propozycje nie mają żadnego związku z aktualną walką polityczną, aczkolwiek dostarcza ona znakomitych przykładów na alienację władzy i niebezpieczeństwa wynikające z bierności społecznej i braku społeczeństwa obywatelskiego. Barbara Skarga – wielki filozof i moralista tak pisze o człowieku „epoki bezwstydu”: „Polityka jest przystanią miernot, deską ratunku nieudaczników i frustratów, festiwalem niekompetencji i nieuctwa. Charakteryzuje ją brak odpowiedzialności za słowo, partyjniactwo i bełkot intelektualny. Gdyby szatan chciał zgromadzić różne odmiany zła, pychy, chamstwa i niekompetencji, zgromadziłby je (i gromadzi) w polityce”.

Trzeba jednak pamiętać, że to, iż dzisiaj tak możemy pisać o polityce zaświadczamy także ruchom społecznym, nieposłuszeństwu obywatelskiemu, które wywalczyły taki przywilej – dziś oczywisty, niegdyś nie do pomyślenia. Ale dziś władza zmieniła *modus operandi*. Wyalienowana od realnych powiązań ze społeczeństwem, uzbrojona w pozory demokracji proceduralnej, przy powszechnej iluzji o wpływie społeczeństwa na bieg zdarzeń i kształt rzeczywistości organizuje życie społeczne i ustanawia reguły, które tworzą nowe klasy upośledzonych, uruchamia mechanizmy groteskowej redystrybucji, tworzy prawo pracy odbierające godność całym grupom zawodowym. Przykładem są najmniej wykształceni i mobilni pracownicy fizyczni; np. sprzątający, którzy mogą być zatrudnieni tylko przez firmy pośredniczące, które przechwytyują niemal połowę dochodów z cudzej pracy. Taką formę wyzysku trudno znaleźć nawet w XIX wieku. I dzieje się tak w majestacie prawa, a czasem jest praktykowane przez sądy (sąd rejonowy w Legnicy ustalił godzinową stawkę wynagrodzenia na 5,79 zł). Albo – jak opisują magistranci badający środowiska PGR; „są rodziny, które prowadzą gospodarstwa i obrabiają ziemię wydzierzawioną od »Pana ze stolicy«, do którego należy cały teren dawnego PGR wraz z budynkami i wszystkie hektary ziemi ornej”. Przecież to wierny opis praktyk folwarczno-pańszczyźnianych z XVIII wieku! Powstała nowa klasa upośledzonych przez państwowe prawo pracy, tzw. klasa prekariuszy, która generuje największą w historii kraju emigrację. To prawo pracy potocznie zwane „śmieciowym”, osiągnęło w Polsce największe rozmiary w skali Europy i jest zaciekle bronione przez polski, wielki kapitał, jako korzystny mechanizm rozwojowy. Tu mamy ten sam styl rozumowania, który towarzyszył likwidacji PGR-ów. Wielkie korporacje kpią z prawa pracowników do zrzeszania się w związkach zawodowych, aczkolwiek te ostatnie zmieniły częściowo swój charakter i stały się organami komercyjnymi na służbie wielkich pracodawców. W koncepcję i reguły rozwojowe kraju oraz działania organów państwa wkrada się mentalność i język rodem z powieści Orwella.

W naszym kraju powstała nowa klasa „burżuazji”, którą tworzą politycy, wysoka administracja państwowa, prawnicy, kierownicy kultury masowej, nieokreślony świat celebrytów, posiadacze ziemscy, nowoczesny świat kapitalistów i pomniejsze grupy „dobrze usytuowanych” w wielkich zagranicznych korporacjach, które znajdują w naszym kraju wyjątkowo korzystne warunki funkcjonowania i potrzebują miejscowych elit dla obrony swych interesów. Powstała nowa forma klasowego społeczeństwa, która ma silne tendencje do petryfikacji.

Nieśmiałe protesty przeciw mechanizmom ekonomicznym ukształtowanym w naszym kraju są surowo oceniane jako bariery rozwoju cywilizacyjnego. Kiedy premier Tusk określił umowy śmieciowe, w których Polska przoduje w Europie jako pracę pozbawioną godności i nadziei na osobisty rozwój – został surowo skarcony przez szefową „Lewiatana”, związek polskich pracodawców – równie dobrze można powiedzieć, że to związek polskich milionerów – panią Bochniarz: „Nigdy więcej nie będzie stałej pracy, niech premier nie ogłupia ludzi!”

Do codziennych praktyk należy sprzedawanie nieruchomości lub ich „upaństwowione” zwracanie pseudowłaścicielom wraz z ludźmi.

Mamy niezawisłe sądy, ale coraz częściej do świadomości społecznej przebija się myśl, że to także niezawisłość od zdrowego rozsądku, a czasami zasad moralnych. Niemal codziennie prasa, telewizja donoszą o wyczynach niezawisłych sądów: a to sąd odbiera matce dzieci, bo jest za gruba, albo za biedna, a to trzymanie w zakładzie psychiatrycznym zdrowych ludzi, a to ustanawianie pełnomocników dla właścicieli nieruchomości, którzy przekroczyli 150 lat życia... I nic nie jest w stanie zburzyć zadowolenia z siebie i napuszonej powagi przedstawicieli wymiaru sprawiedliwości.

Trwa od kilkudziesięciu lat żniwo likwidatorstwa i komercjalizacji na niwie oświaty, nauki, kultury, opieki, resocjalizacji. Pod pretekstem oszczędności zlikwidowano tysiące bibliotek, najczęściej wiejskich, świetlic i klubów – jedynych czasem miejsc krzewienia kultury. Zlikwidowano wiele tysięcy małych szkół, setki internatów, stołówek uczniowskich. Wszystko pod pretekstem oszczędności. Mania oszczędzania na wszystkim w szkołach prowadzi do kuriozalnych i barbarzyńskich praktyk, kiedy to w jednej ze szkół dzieciom płacącym za obiady podawano je na talerzach porcelanowych, a dzieciom za które płacił ośrodek pomocy społecznej podawano jedzenie na talerzykach z tekturki, nie mówiąc o znacznie częstszej praktyce gotowania różnych posiłków dla dzieci płacących i dzieci-„klientów” pomocy społecznej. Zawsze, kiedy w pracach magisterskich czytam o takich praktykach czuję głęboki wstyd za „naszych” wychowanków: nauczycieli i dyrektorów, którzy takie praktyki tolerują!

Proponowane stowarzyszenie da nam legitymację do skutecznej i zorganizowanej akcji przeciw wszelkim absurdom, które psują nasz świat, krzywdzą ludzi, są obrazą godności człowieka, a przede wszystkim blokują równy i dobry rozwój każdego dziecka. Zakładaliśmy Stowarzyszenie na konferencji organizowanej przez Katedrę Pedagogiki Społecznej Uniwersytetu w Białymstoku, bo mamy nie tylko prawo, ale także obowiązek walki o lepszą przyszłość dla dzieci, o normalność dla każdego, o równość szans dla każdego, według indywidualnych możliwości i zdolności, a nie wedle zasobów lub innych atrybutów z arsenału społeczeństwa klasowego.

Przedstawiciele reprezentujący Stowarzyszenie

Tadeusz Pilch, Wyższa Szkoła Informatyki i Ekonomii TWP w Olsztynie
Tomasz Sosnowski, Uniwersytet w Białymstoku